

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุภายใต้การบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงในการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุภายใต้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 2) เพื่อศึกษาความต้องการ **การ**ได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุภายใต้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 3) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุภายใต้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 4) เพื่อศึกษาแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุภายใต้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สูงอายุหรือผู้ดูแลผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 319 คน ผู้บริหาร ปลัด อบต.และเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 14 คน และผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอผลการวิเคราะห์เป็นค่าความถี่และร้อยละ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 63.9 มีอายุเฉลี่ย 60-65 ปี ร้อยละ 36.7 มีสถานภาพสมรส สมรสแล้ว ร้อยละ 45.1 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 65.5 ทำงานเพื่อหารายได้ ร้อยละ 41.1 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 3,000 บาท ร้อยละ 35.4 และปัจจุบันอาศัยอยู่กับลูกหรือหลาน ร้อยละ 37.0 โดยผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังนี้

1. สภาพที่เป็นจริงในการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุภายใต้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่เป็นจริงในการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุภายใต้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม สรุปผลการวิจัยเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านสุขภาพ และการรักษาพยาบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อบต. มีการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุในเรื่อง อบต.ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลรักษาตนเองให้ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บให้แก่ผู้สูงอายุในระดับปานกลางอันดับแรก

1.2 ด้านรายได้ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด/ไม่มีการจัดสวัสดิการ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อบต. มีการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุในเรื่อง อบต.จัดฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ผู้สูงอายุระดับปานกลางอันดับแรก รองลงมาได้แก่ อบต.จัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับผู้สูงอายุ และน้อยที่สุด/ไม่มีการจัดสวัสดิการ เรื่อง อบต.จัดตั้งกองทุนช่วยเหลือค่าครองชีพประจำวันสำหรับผู้สูงอายุ

1.3 ด้านนันทนาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อบต. มีการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุในเรื่อง อบต.จัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ เพื่อเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และพบปะสังสรรค์ระดับปานกลางอันดับแรก และน้อยที่สุด/ไม่มีการจัดสวัสดิการ เรื่อง อบต.จัดตั้งศูนย์บริการผู้สูงอายุ เพื่อให้คำแนะนำ ปรึกษาปัญหาครอบครัวแก่ผู้สูงอายุ

1.4 ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอบต.อำนวยความสะดวก และความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในเรื่องของยานพาหนะระดับปานกลางอันดับแรก รองลงมาได้แก่ อบต.อำนวยความสะดวก และความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในเรื่องของอาคารสถานที่ และน้อยที่สุด/ไม่มีการจัดสวัสดิการ อบต.จัดตั้งมูลนิธิครอบครัวอุปการะ เพื่ออุปการะเลี้ยงดูผู้สูงอายุที่ไม่มีญาติ ไร้ที่พึ่งพิง

1.5 ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรื่อง เจ้าหน้าที่ของ อบต. จัดฝึกอบรม ความรู้ด้านกฎหมายคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานที่ผู้สูงอายุควรได้รับ ระดับปานกลางอันดับแรก รองลงมาได้แก่ เจ้าหน้าที่ของ อบต. แนะนำและเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานที่ผู้สูงอายุควร และเรื่องเจ้าหน้าที่ของ อบต. ให้บริการแก่ผู้สูงอายุด้วยความเสมอภาค และมีความเท่าเทียมกัน ตามลำดับ

2. ความต้องการการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุภายใต้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุภายใต้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม สรุปผลการวิจัยเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

2.1 ด้านสุขภาพ และการรักษาพยาบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อบต.จัดรถบริการเคลื่อนที่ตรวจสุขภาพตามบ้านสำหรับผู้สูงอายุในระดับมากอันดับแรก รองลงมาได้แก่ เรื่อง อบต. จัดบริการตรวจสุขภาพฟรีประจำปีสำหรับผู้สูงอายุ และอบต.ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตนเองให้ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บให้แก่ ตามลำดับ

2.2 ด้านรายได้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อบต. จัดตั้งกองทุนช่วยเหลือค่าครองชีพประจำวันสำหรับผู้สูงอายุในระดับมากอันดับแรก รองลงมาได้แก่ เรื่อง อบต.จัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับผู้สูงอายุ และอบต.จัดตั้งกองทุนการจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ ตามลำดับ

2.3 ด้านนันทนาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อบต.จัดกิจกรรมร่วมกับเยาวชน และคนในชุมชน เพื่อให้เห็นถึงคุณค่าของผู้สูงอายุในระดับมากอันดับแรก รองลงมาได้แก่ อบต.จัดตั้งสโมสรผู้สูงอายุ เพื่อให้เป็นที่ออกกำลังกาย พักผ่อนหย่อนใจ และทำงานอดิเรก เป็นต้น และอบต.จัดศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารเพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ผู้สูงอายุ ตามลำดับ

2.4 ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อบต.อำนวยความสะดวก และความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในเรื่องของยานพาหนะในระดับมากอันดับแรก รองลงมาได้แก่ อบต.ช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และอบต.อำนวยความสะดวก และความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในเรื่องของอาคารสถานที่ ตามลำดับ

2.5 ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เจ้าหน้าที่ของ อบต. บริการผู้สูงอายุด้วยความสะดวก รวดเร็ว ในระดับมากอันดับแรก รองลงมาได้แก่ เจ้าหน้าที่ของ อบต. ให้บริการแก่ผู้สูงอายุด้วยความเสมอภาค และมีความเท่าเทียมกัน และเจ้าหน้าที่ของ อบต. ให้คำแนะนำ ปรีกษาแก่ผู้สูงอายุเกี่ยวกับการเข้ารับบริการสวัสดิการสังคม ตามลำดับ

3. ปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุภายใต้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นค่าความถี่ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ ภายใต้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม สรุปผลการวิจัยเป็นรายด้านได้ดังนี้

3.1 ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล พบว่า ผู้สูงอายุหรือผู้ดูแลผู้สูงอายุมีปัญหาในเรื่องการตรวจสุขภาพ และการรักษาพยาบาลที่สะดวก รวดเร็ว ทันทีที่ ควรให้มีหน่วยเคลื่อนที่ออกตรวจสุขภาพประจำปี และผู้สูงอายุหรือผู้ดูแลผู้สูงอายุ มีความคิดว่าสถานีนอนามัยควรถ่ายโอนมาอยู่กับองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น งานด้านสวัสดิการสังคมน่าจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.2 ด้านรายได้ ผู้สูงอายุมีรายได้น้อย ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมให้กับผู้สูงอายุ จัดสวัสดิการของผู้สูงอายุให้ครบทุกคน และส่งเสริมอาชีพให้กับผู้สูงอายุ

3.3 ด้านนันทนาการ การจัดกิจกรรมออกกำลังกายไม่สม่ำเสมอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมกิจกรรมออกกำลังกายให้ผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง ควรมีการส่งเสริมกิจกรรมของผู้สูงอายุให้มีความสัมพันธ์กับลูกหลาน เพื่อให้ลูกหลานดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง

3.4 ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวยุคใหม่ ควรจัดบริการรถฉุกเฉินในการรับผู้ป่วยที่ไม่สะดวกในการเดินทาง

3.5 ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ ขาดเจ้าหน้าที่ที่ประสานงานเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ จึงควรจัดเจ้าหน้าที่ประสานงานด้านสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ

4. แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุภายใต้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาผลการวิจัยพบว่า แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุภายใต้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม สรุปผลการวิจัยเป็นรายด้านได้ดังนี้

4.1 ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ปลัด อบต. และเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า มีการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุในด้านสุขภาพและมีการตั้งกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ เพื่อเป็นการสร้างเสริมสุขภาพ และจากการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่มผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุต้องการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง สมบูรณ์ มีผู้ช่วยเหลือดูแลอย่างใกล้ชิด

4.2 ด้านรายได้ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ปลัด อบต. และเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า มีการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุในด้านรายได้ คือ มีการส่งเสริมอาชีพ เช่น เย็บกระทงไบตอง

ประดิษฐ์ดอกไม้จากใยบัว ทำขนม เผาถ่านผลไม้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่า มีการจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุ และจากการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่มผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุ ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งกลุ่มอาชีพสำหรับผู้สูงอายุขึ้น เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รวมตัวกันประกอบอาชีพ และมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่ต้องพึ่งพาอาศัยลูกหลานหรือรัฐแต่เพียงอย่างเดียว

4.3 ด้านนันทนาการ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ปลัด อบต. และเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า มีการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุในด้านนันทนาการ คือ มีการจัดโครงการกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุเป็นประจำทุกเดือน เดือนละ 1 ครั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งมีโครงการจัดทัศนศึกษาแหล่งท่องเที่ยว ศาสนสถาน นอกสถานที่ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้พักผ่อน และจากการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่มผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุมีความพอใจมากกับการจัดการด้านนันทนาการ แต่อยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลชักจูงผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมด้านนันทนาการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นให้มาร่วมกิจกรรมมากกว่านี้ ในเรื่องการจัดทัศนศึกษาแหล่งท่องเที่ยว ศาสนสถาน นอกสถานที่ อยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำโครงการในลักษณะครอบครัวคือ สามารถให้ลูกหลานร่วมไปทัศนศึกษาฯ ได้ด้วย เพราะที่ผ่านมาให้แต่ผู้สูงอายุไปเพียงลำพัง มีเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไปเพียงไม่กี่คน ทำให้ผู้สูงอายุลำบากเนื่องจากร่างกายไม่อำนวยถ้ามีลูกหลานช่วยดูแลก็จะทำให้การทัศนศึกษาฯ สะดวกมากขึ้น

4.4 ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ปลัด อบต. และเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่ามีการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุในด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว คือ มีการจัดรถรับส่งผู้สูงอายุ ในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของอำเภอและจังหวัด นอกจากนี้ยังพบว่า ภายในหนึ่งปีองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีการจัดซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้กับผู้สูงอายุที่ยากไร้ เพื่อให้ผู้สูงอายุที่ยากไร้มีที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย จากการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่มผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุ ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัดการในความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว โดยให้ความสำคัญและจัดทำเป็นนโยบายที่จะต้องส่งเสริมให้กับผู้สูงอายุ ต้องการให้มีการจัดทำระเบียบกฎหมาย ในเรื่องสวัสดิการของผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรม

4.5 ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ปลัด อบต. และเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า มีเจ้าหน้าที่ที่ให้คำแนะนำผู้สูงอายุในทุกเรื่องประจำอยู่ ณ องค์การบริหารส่วนตำบล และมีเจ้าหน้าที่คอยบริการผู้สูงอายุมีการอำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุผู้เข้ามาใช้บริการจากองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรงสำหรับในเรื่องศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในเวลากลางวัน

การบริการระบบเฝ้าระวัง การจัดให้มีอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุในชุมชน และบริการแม่บ้านช่วยเหลือผู้สูงอายุในการทำงานบ้าน ยังไม่มีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางคนทีใดเลยที่มีการจัดบริการในเรื่องดังกล่าว และจากการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่มผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุ ต้องการให้มีเจ้าหน้าที่ประจำองค์การบริหารส่วนตำบลดูแลผู้สูงอายุในทุกๆ ด้าน เนื่องจากปัจจุบันเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่หลายด้านทำให้ไม่สามารถให้บริการแก่ผู้สูงอายุได้อย่างเต็มที่ สำหรับศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในเวลากลางวัน การบริการระบบเฝ้าระวัง การจัดให้มีอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุในชุมชน และบริการแม่บ้านช่วยเหลือผู้สูงอายุในการทำงานบ้าน ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดให้กับผู้สูงอายุได้ก็จะดีมาก เพราะผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะอยู่บ้านเพียงลำพัง เนื่องจากลูกหลานไปทำงาน ไม่มีผู้ดูแล จะทำอะไรลำบาก เนื่องจากร่างกายไม่อำนวย หากมีผู้มาช่วยแบ่งเบาภาระและคอยช่วยเหลือผู้สูงอายุก็จะทำให้ผู้สูงอายุมีกำลังใจและทำให้ไม่เกิดโรคภัยต่างๆ ตามมา เช่น โรคซึมเศร้า เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุภายใต้การบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม พบปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุภายใต้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม คือ

1. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ผู้สูงอายุหรือผู้ดูแลผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม มีปัญหาและข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ มีความต้องการได้รับการตรวจสุขภาพ และการรักษาพยาบาลที่สะดวก รวดเร็ว ทันที และมิหนว่ยเคลื่อนที่ออกตรวจสุขภาพประจำปี ซึ่งสอดคล้องกับลำดับขั้นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ของพันธุทิพย์ รามสูต (2537) ในเรื่องความต้องการพื้นฐาน ข้อหนึ่งที่สรุปความต้องการของผู้สูงอายุ ไว้ว่า “ผู้สูงอายุพยายามมีชีวิตอยู่นานเท่าที่จะเป็นไปได้” ทำให้จากการศึกษาจึงพบว่าผู้สูงอายุมีความต้องการได้รับการตรวจสุขภาพ และการรักษาพยาบาลที่สะดวก รวดเร็ว ทันที นั่นเอง นอกจากนี้จะพบว่า การที่ผู้สูงอายุมีความต้องการหน่วยเคลื่อนที่ออกตรวจสุขภาพประจำปี นั้น ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิไลวรรณ ทองเจริญ และลิวรรณ อุนนาภิรักษ์ (2543) ที่ทำการศึกษาความต้องการของบุคคลก่อนเกษียณ แล้วพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการตรวจสุขภาพประจำปีฟรี ปีละ 1 ครั้ง โดยต้องการคลินิกตรวจรักษาเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุมากที่สุด

2. ด้านรายได้ ผู้สูงอายุหรือผู้ดูแลผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม มีความต้องการการประกันรายได้และต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมให้กับผู้สูงอายุ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้สูงอายุมีความรู้สึกว่าคุณเองยังสามารถช่วยเหลือตนเองได้ มีประโยชน์ต่อลูกหลาน มิใช่พึ่งพาลูกหลานฝ่ายเดียว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร เกศพิชญ์และคณะ (2543) ที่กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับความผาสุกทางใจของผู้สูงอายุไทย ว่า ผู้สูงอายุแสดงความรู้สึกสบายใจมีความสุข ในการที่ตนเองได้ทำตนให้เป็นประโยชน์หรือช่วยเหลือลูกหลาน

3. ด้านนันทนาการ ผู้สูงอายุหรือผู้ดูแลผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม มีความต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมกิจกรรมออกกำลังกายให้ผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้สูงอายุต้องการมีสุขภาพที่ดี มีความต้องการด้านสังคม เช่น สถานที่พักผ่อน ออกกำลังกาย สอดคล้องกับการศึกษาของบริบูรณ์ พรพิบูลย์ (2535) ที่กล่าวถึง ความสุขของผู้สูงอายุว่าประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ประการ คือ การมีสุขภาพที่ดี มีความพึงพอใจในการดำรงชีวิต และมีความสุขตามสภาพตนเอง

4. ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้สูงอายุหรือผู้ดูแลผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ไม่ต้องการให้สังคมมองผู้สูงอายุว่าเป็นภาระ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้สูงอายุบางคนมีความรู้สึกว่าคุณเองยังมีคุณค่าต่อสังคมอยู่ ยังสามารถทำงานหาเงินเลี้ยงครอบครัวได้ จึงคิดว่าตนเองไม่เป็นภาระทางสังคม สอดคล้องกับการศึกษาของ พฤตินันท์ เหลืองไพบูลย์ (2530) ที่กล่าวถึงผู้สูงอายุมีความต้องการที่จะได้รับการส่งเสริมและการพัฒนาความสามารถให้ตนเองสามารถดำเนินชีวิตต่อไปอย่างมีคุณค่าและมีความสุขกับครอบครัว

5. ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ ผู้สูงอายุหรือผู้ดูแลผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม มีต้องการให้เจ้าหน้าที่ให้บริการเสมอหน้าเท่าเทียมกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้สูงอายุมีความรู้สึกหรือความคิดว่า สิทธิต่างๆ ที่จะได้รับทุกคนควรได้รับเหมือนกัน ไม่ควรมีการแบ่งแยก เป็นความต้องการทางด้านจิตใจที่ผู้สูงอายุต้องการได้รับความเคารพ ยกย่อง นับถือ จากครอบครัวและสังคม สอดคล้องกับการศึกษาของพิมพ์ชนก ไพรีนาส (2551) ที่กล่าวถึงสภาพปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ พบว่าทั้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐเจ้าหน้าที่ภาคเอกชน ผู้สูงอายุที่เข้ามาใช้บริการสวัสดิการสังคมจากภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งผู้สูงอายุในชุมชนที่ได้รับบริการสวัสดิการจากภาครัฐและภาคเอกชนมีความคิดเห็นว่าปัญหาด้านการบริการเป็นปัญหาหนักที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1.1 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ควรมีนโยบายด้านการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุในหลายๆ ด้าน

1.2 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ควรให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุมากขึ้น

1.3 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่น่านโยบายไปปฏิบัติในระดับล่างแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ผู้ที่น่านโยบายไปปฏิบัติแล้วประสบปัญหาที่เกิดขึ้นจริง เพื่อเป็นแนวทางการกำหนดนโยบายที่ดีและเหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุต่อไป

1.4 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ควรมีนโยบายเพิ่มศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุในหมู่บ้าน และจัดอบรมให้มีบุคลากร ที่มีความรู้ด้านการดูแลผู้สูงอายุ พร้อมให้คำแนะนำการปฏิบัติตนเองของผู้สูงอายุ

1.5 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ควรประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอย่างเป็นบูรณาการ ทั้งเชิงประเด็น เชิงพื้นที่ดำเนินการ

1.6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรปฏิบัติงานในเชิงรุกในหมู่บ้าน และกระตุ้นให้หมู่บ้านมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนและชมรม หรือกลุ่มต่างๆ ในหมู่บ้านให้เห็นคุณค่าของผู้สูงอายุ โดยการจัดกิจกรรมร่วมกันในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันสงกรานต์ วันขึ้นปีใหม่ เป็นต้น

1.7 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการสนับสนุนให้ผู้สูงอายุในหมู่บ้าน ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อแนวทางในการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อสร้างแรงกระตุ้นให้ผู้สูงอายุมองเห็นคุณค่าของตัวเอง และสร้างความรู้สึกรักของในหมู่บ้านให้เห็นคุณค่าของผู้สูงอายุมากขึ้น

1.8 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพิจารณากรอบอัตรากำลังของผู้ให้บริการด้านสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ให้เพียงพอกับภารกิจที่ได้รับถ่ายโอน เพื่อให้บริการด้านสวัสดิการสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

1.9 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับงานด้านคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะการจัดสวัสดิการสังคม ให้เทียบเท่ากับงานด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หรืองานพัฒนา ด้านอื่นๆ ที่เป็นภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติ

2.1 เจ้าหน้าที่ควรยิ้มแย้มแจ่มใสในการให้บริการ อ่อนน้อมถ่อมตน พูดยาให้ สุกภาพกับทุกคนที่เข้ามาติดต่อขอรับบริการ เวลาทำกิจกรรมร่วมกับผู้สูงอายุ ควรมีส่วนร่วมทุกคน สามารถพบปะกับผู้สูงอายุได้ทุกคน

2.2 องค์กรบริหารส่วนตำบลควรมีการวางแผนในการเพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่ ผู้จัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ

2.3 การใช้ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารกับผู้สูงอายุ ในด้านของกฎหมายหรือระเบียบ ต่างๆ ควรมีความเข้าใจ ชัดเจน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายในการให้บริการและการแนะนำในการให้บริการใน แต่ละครั้ง ควรมีการแนะนำที่ถูกต้องชัดเจน

2.4 ญาติและผู้ใกล้ชิด ควรให้การดูแลและจัดสวัสดิการให้ผู้สูงอายุตามสมควร มากกว่าจะให้ผู้สูงอายุรับสวัสดิการจากภาครัฐเพียงลำพังซึ่งอาจได้รับไม่เพียงพอไม่ทั่วถึงและ ไม่ตรงกับความต้องการ

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาวิจัยที่ส่งเสริมให้การปฏิบัติงานในด้านการจัดสวัสดิการสังคม แก่ผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลได้มีการบริหารจัดการในเชิงบูรณาการร่วมกับประชาชน ในพื้นที่

3.2 ควรมีการศึกษาวิจัยในด้านการสร้างความร่วมมือระหว่างท้องถิ่นในพื้นที่ ใกล้เคียงเพื่อขีดความสามารถในการบริหารจัดการงานด้านสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุได้อย่างมี ประสิทธิภาพ นอกเหนือจากการดำเนินการด้วยท้องถิ่นของตนเอง

3.3 ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องความพร้อมของการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ในอนาคตเพื่อรองรับกับแนวโน้มที่ผู้สูงอายุจะมีอายุยืนยาวและมีจำนวนมากขึ้น